

Előfizetési díjak:
egész évre 4 frt, fél évre 2 frt; községi jegyzőknak és tanítóknak egész évre 3 frt.
Magán hirdetések díja:
Háromszor hasábozott garmond sorért 5 kr; bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.
Hivatalos hirdetések díja:
Egyszeri közlésért tekintet nélkül a szöveg nagyságára, bélyegdíjjal, nyomatbéllyel és támlappal együtt 3 frt.
Nyílttér soronként 30 kr.
többszöri hirdetésnél kedvezmények nyújthatnak.

SZILÁGY-SOMLYÓ

TÁRSADALMI HETILAP.

Megjelenik minden csütörtökön.

A lap szellemi részét illető levelek a szerkesztőséghez, pénz küldemények és hirdetések a kiadónakhoz címezendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Bérmentelen levelek csak ismert kéztől fogadhatók el.

A nagy-károlyi állami szőlőtelep.

E lapok 24-ik számának „falra hányt borsó” című vezércikke a phylloxera pusztítás és a szőlők újja alakítása kérdésével foglalkozván, egy uri ember, ki a kertészet, különösen a gyümölcsfa nemesítés terén vidékünkön szakember hírében áll — rendkívül meg apprehendált e lap jelzett cikkének írójára s illetve, mivel az író álláspontját teljesen magamévá téve, azt védelmeztem, reám is. Különösen föltűnt nekem a kérdés körül felkeltett kettőnk közötti vita folyamán az illető uri embernek azon félig meddig jogosnak látszott indoka, hogy „mit szállanak sikra az urak az oltott szőlő mellett, mikor az egész szőlőoltás nem ér semmit, mert avagy látott e már az urak közül valaki több éves termésben levő amerikai alanyba oltott szőlőt, — én míg magam nem látom, még annak sem hiszem el, a ki maga állítja, hogy szemével látta, hát még mikor olyan ember cikkezik az újságban, a ki nem is látta, csak hallotta, avagy olvasta az amerikai alanyba oltott tökékről hangoztatott csudás dolgokat.”

Mondott ez az ur egyebet is, a mire később e helyen vissza térni azt hiszem nem lesz érdektelen, de most maradjunk csak a főntebbieknél.

Nem tagadom, hogy mint e lapnak felelős szerkesztője bármennyire is meg voltam győződve az említett vezércikknek a szőlő művelésre serkentő állításai valóságáról, és az abban használt irmodornak nemcsak jogosultságáról de különösen szükséges és célszerű

voltáról — mégis az én öreg szakember barátom kifejezéseit hallatára elpirultam s most már megvallom meg szégyeltem magam, hogy én a ki olvasóinknak jó tanácsot akarok adni, hogy minő üdvös az oltás, mily biztos az eredmény s mily vétkes mulasztást követ el az, ki az amerikai szőlőkultúra terén csak egy órát is késik, — uram fia, hát én még soha sem láttam több éves amerikaiba oltott szőlőt! . . . Hát ha mégis csakugyan, igazza lenne annak az öreg urnak s az egész amerikai szőlőkultúra nem egyéb egy divatos és nagyon is költséges gazdasági betegségénél. — Föltettem magamban, hogy a legelső alkalmat föl fogom használni arra, hogy lássak én hát több éves oltott szőlőt.

Az alkalom önként kínálkozott, a mennyiben a „szilágysági vasút” összeköttetése oly módon van kieszelve, hogy a kinek Sz-Somlyóról Nagy-Károlyban van valami hivatalnál eligazítási valója, ha az csupán csak egy negyed órát igényel is, azért három napba kerüljön s illetve egy egész napot kelljen Nagy-Károlyban el töltenie. Ilyen járásban lévén én is, Nagy-Károlyba szorultam június 26-ikán egy egész napra s ezen idő épen kapóra jött, hogy Ajtai Albert járási főszbiró urral együtt elmenjünk és megtekintsük az állami szőlőtelepet.

Hogy mit láttam én e telepen, az én kérkedő barátomnak feleletül elmondom.

Hát láttam egy 10-12 hold területű mintaszerűleg berendezett és kitűnően kezelt szőlőtelepet, melynek legnagyobb részét a riparia sauvage, riparia portalis, jaques és york-madeira alanyul és illetve direkt termőül hasz-

nálható szőlők sima vessző termelésre berendezett táblái foglalják el.

Ezek között gyönyörködtem egy tábla ripáriában hol mintegy 12 ezer idei zöldoltás már mutatta, hogy igen is nagyon kifizeti magát a zöldoltás, mert egész sorokat megvizsgálhatott az ember, míg egy-két meg nem fogamzott oltást talált, tehát az oltási eredmény oly nagy százalékat mutat, hogy azzal még az én pessimista ellenfelem is meglehet elégedve.

De a mi leginkább képes lehetett volna a kétkedőket meggyőzni az oltványok életre valóságáról az egy már hat éves oltott tábla, miben a fekete burgundi, bakar, olasz rizling és erdei szőlő oly csodás vegetációt mutatnak, a mely nemcsak arról győzi meg a szemlélőt, hogy a tökéek rendkívül életerősek s azoknak korai elpusztulásától tartani nem lehet, — de arról is, hogy a riparia oly elképzelhetlen táperővel képes ellátni a tökét és termő venyigét, hogy eddigi megszokott termésünket az oltott szőlők hozama többszörösen felül fogja mulni. Ha tehát sokkal többre is fog kerülni az oltott szőlő telepítése és művelése, de határtalanul nagyobb termést és rövidebb idő alatt termésbe jövő tökéket kapunk.

Az állami telepen látott eme tábla a peéri telepről lett beszerezve és fás oltás — párosítás — útján nemesítve, s a hat év után sem hiányzik belőle, rendkívül erőteljes állapotban van, a mi arra enged következtetni, hogy állandó is leend.

A zöld oltásból nem láttam három évesnél idősebbet. Ezek is kiváló csodás erőteljes növény, hüvejk ujnyi vas-

tag, öles, másfél öles hosszú vesszőkkel diszlenek.

Nagy-Károlyban később kezdett a phylloxera pusztítani, mint itt a mi vidékünkön s mégis ott már egyes előre látó szőlőgazdák teljesen berendezett új szőlővel rendelkeznek.

Nem kis mértékben keltette föl csodálkozásunkat Jelinek gyógyszerész urnak új szőlője, hol a *mult évi zöldoltás* a ripáriáról két felé lehomlítottván már most ölesnél magasabb rendkívül vastag vesszőket és nem egy ilyen fiatal töke gyönyörű gerezdekkel is hozott. Ugyanott láttunk három éves oltványokat is, melyek szintén a nálunk divott töke művelési rendszer mellett 20—30 gyönyörűen kifejlett gerezdekkel jutalmazták a szorgalmas gazdát és biztatják a kétkedő idegent.

Lehet, hogy e sorok sem képesek a magukat nagy szakértőknek tartó, de a rohamosan kifejlődött szőlő kultúrában nagyon is hátramaradt egyéneket az amerikai szőlőkultúra szükséges és célravezető voltáról meggyőzni. De ha csak néhány emberben sikerült ezzel felköltenem a vágyat arra, hogy a károlyi, vagy más több éves szőlőtelepet megtekintsen, már elértem célomat, — mert hiszem azt, hogy a ki az általam látott szép eredményt látni fogja, új erőt, új reménységet merít és szőlőjének aprádonként betelepítéséhez legközelebb habozás nélkül hozzá fog kezdeni.

Azt ajánlom én azért nem csak az én kételkedő öreg barátomnak, hanem mindenkinek, a kit a phylloxera pusztítás érdekel, hogy egy több éves amerikai telepet *megszemléljen el ne mulasszák*, mert ez több hatással lesz

A „Szilágy-Somlyó” Tárcaja.

Itthon vannak a fiuk.

— A „Szilágy-Somlyó” eredeti saison tárcaja. —

Szőrnyű pocsék melegek járnak, pedig közbe-közbe olyan viharok és záporosók vannak, melyek minden emberi segítség nélkül felgyújtják s el is fuvarozzák ingyen a rendén fekvő anyafüvet.

Tehát a gazda ember busul és haragszik.

Ha nem busulnak de haragszanak most még a ministerek is, főleg Szapáry és Fehérváry, mert őket is fenyegeti a zápor, melyet az ellenzék tüzeséséért szór a nyakuk közé az államcsináló vita alkalmából, s melyet mint melegítő apparátust mégis könnyebben lehetne elviselni télen mint nyáron, — ezenfelül a parlament fedele is olyan rozoga, hogy egy-zápor csepp — a mi már igazán vízből áll — le-le csurran egy-egy ministeri orra. Na de ha az orrok meg is nyulnak, úgy látszik nem akarnak meglapulni. A fedél hozzá szokott a lakókhöz, a lakók a fedélhez, csak Károlyi Gábor gróf csináltatott magának új fedelét á la „frigiai.”

De busulnak és haragszanak a szilágysági szép asszonyok és leányok is, mert csak estenként lehetne egy kicsit a szabadban mozogniok, de az a várkert s a körülötte lévő séta utcák olyan ördög-sötétek, mint az a hivatalos közöny, mely nálunk a közönség érdekeit borítja.

Nincs ilyenkor kánikulla felé senki sem meglegedve a sorsával, csak a für-

dőzők — ha nem betegek, s a tanuló ifjuság, ez pedig minden feltétel nélkül.

A saison mindenkinek kárhozat, nekik a megváltás.

Itthon vannak mind.

Örülnek a családi szilvafának, ez még nincs államosítva, csak a termése. Ők az egyedüliek Magyarországon, a kik még legalább két-három hónapon keresztül az igazi liberalismus emelői táplálkozhatnak.

Miért is ne lehetnének boldogok?

Értesítő, index? Ide, vagy oda.

A nyarat, a nagy szünidőt isteni és emberi gondviselés a szabadságnak, pihe-nésnek, mulatságnak és jólakásnak rendelte.

Az év tíz hónapján át, idegen helyen, a családi melegágytól távol, nehéz szellemi munkával csigázta, vagy ha a professor uraknak úgy tetszik — edzett még gyenge idegét, s a mit így jó vérben vesztett, azt a szülő drága pénzén fizetett idegen kosztos bizony-bizony nem igen nyerte vissza.

Mert hát mi tűrés-tagadás, nem valami nagy boldogság kosztos fiúnak lenni, még sokszor jobb, (ha bejutsz) a kegykosztos-coquiasnak, mert ezeknek a szájából senki sem nézi ki a falatot, legföllebb a cimborája, de ennek legalább jót koppinthat a körmére a fakanállal, — többnyire azonban vékony a ciba, s a kanálnak nincs mibe megakadni.

De a kosztos fiúnak a sorsa borzasztó.

Elmondom röviden a magamét, a mi régen volt, s ezzel azt hiszem, megírom ezer meg ezernek a történetét, a mi még egészen friss, mert ebben a kérdésben az ó kor az új korral teljesen összevág.

A kosztadás üzemtervét minden időben pro primo az özvegyasszonyok, s pro

secundo a tanárok állapították meg, más halandók nagyon halvány méreteken járultak hozzá, s leginkább az előbbinek kaptafájára dolgoztak.

A főbb elvek a következők:

1) Kosztos fiu legyen annyi, hogy a család utánnok élhessen, ha annyi nem akad, fokozatosan emelni kell a koszt-pénzt mindaddig, míg a kívánt eredmény elérhető.

2) A kosztos fiut csak akkor kell jól laktatni, midőn a vacatiót kiadják, mert mikor hazulról jó, úgy is el van telve.

3) A kosztos fiut szerénységre kell szoktatni, hogy ha bár legutolsónak is vesz a tálból, abban még valami maradjon — vacsorára.

4) A kosztos fiutól minden olyan dolgot meg kell követelni, a mit az elvégezhet.

Az alapszabályokat nem tudom mind felsorolni, e helyett a történetemből mondok el egyet-mást.

Tíz éves voltam, mikor elhagytam az apai házat s egy fakó szekeren az x-i kollegiumba kerültem; az igazgató tanár ur ajánlatára egy olyan derék özvegy asszonyhoz adtak kosztba, a kinek hat leánya volt s bár ezeknek minden áron kenyérkeresőt akart volna adni, az alatt a négy év alatt, a mit nállok töltöttem, rajtam kívül más gavallér nem fordult meg a portán.

Gyönyörű kis gyermekek voltak, a legnagyobbik alig volt 14 éves, s a többiek akként következtek egymásután, mint az orgona pipók, melyek közt halandó csak úgy tehet különbséget, ha a legvastagabbat és legvékonyabbat nézi egyszerre.

Kétő soha sem volt egymással békében, s ha a mama a hibást kereste, az mindig én voltam, kire mindent rá lehetett fogni, először is mint kosztos fiura,

másodszor mert a praelectiokon voltam, s így még a védelem jogával sem élhettem.

De én azért nagyon szerettem őket, mert a melyikök valami istentelenséget reám kent, a bűnpalástolás fejében lopott is valamit a részemre a kamarából s így nyugodtabban nézhettem elébe az ebédnek vagy vacsorának.

Ha a tánciskolából haza kerültek, nekem, mint fajankónak az ismétlő próbánál — modell gyanánt készen kellett állnom mind a hat leány számára, s ha valamelyik megbotlott, vagy a tactust elvétette, azért mindig én voltam az ostoba, s ha néha-néha e miatt elkedvetlenedtem, kiengesztelésül nagy kegyesen megbíztak, hogy a bábjukat hol felöltöztessék, hol levetköztessék, lefektethessem — sőt, hogy még el is altassam.

Ez már olyan megkülönböztetés volt, a miért nem illt volna duzzogni. Tehát megtertem azt is.

Olykor-olykor vendégek jöttek a házhoz, különösen vasárnap délutánként s ilyenkor a kis barátainkkal a hatos szám meghatványozódott, s nekem a sengelton fiúnak — ki a mellett csak kosztos volt s a kivel mindenki kénye kedve szerint rendelkezhetett — mondhatom, hogy kijutott a paradicsomból. Ha valamiért összeszavestek a mi minden öt percben megtörtént — a megtámadott fél csak én voltam a ki egyáltalában nem is mertem volna veszekedni, s ilyenkor úgy össze vissza karmoltak s olyan barázdákat vontak az arcomon, hogy másnap az iskolába elneveztek máppának, s hozzá még ráadásul az napeste a csirkéből nekem még a száraz lába sem jutott.

Az utolsó évben történt, mikor már a lányok között az első turnus fel is cseperedett s nekem, mint kosztos fiúnak az

reájok bármely ékesen szóló szónoklatnál bármely ügyesen szőtt vezércikk-nél, vagy röpiratnál.

Végül ugyanez okból a *köz égek elől-róságán k, lépvselő testül-tének* ajánlom, hogy az állami szőlőtelep megtekintésére küldjön ki egy két embert a község költségén, maguk közül a kisebb szőlős gazdák és szőlőműves emterek közül, mert bizony hiszem, hogy ha a mi szorgalmas magyar népünk a meglepően szép eredményt látni fogja, nem lesz szükség az a cselekvésre ösztönözni, — meg fogja szőlőjének átalakítását kezdeni s rövid időn gyönyörködhetik fáradságának gyümölcsében.

Addig is azoknak a kik szakértők hírében állanak, nem az lenne kötelességük, hogy azon keveseket is, kik a nagy munkára vállalkoznának lebeszéljék s valótlanságok képzelni rémeivel elijesszék, hanem az, hogy *szerezzenek maguknak ezek is az állami telken meggyőző édest s ha szemőknek nem hisznek tapogassák meg kezükkel s hirdessék a szőlőművelés föltámadá át.*

Bötlöni Sándor.

A tévuton indult oláhok.

Könyv könyv után jelenik meg, melyek az oláhság eredetét, a rómaiság s az oláhság egymáshoz való viszonyát a rumen nyelv állását a latinnal szemben, az oláhság középkori történetét stb. tárgyalják.

S nincs semmi csodálni való benne, hogy e jelszó olvasható zászlójukon: „Rómaiak vagyunk, Traján legiőinak maradványai, Dácia örökösei!”

Fiatallak még. Európa térképén az oláh királyság a legfiatalabb. Fiatal korral illúziók járnak; fiatal irodalmak illúziókból élnek. Nem kutatnak, de hisznek s költenek, nem bírálnak, de lelkesülnek, s éles torokkal hirdetik a jelszavakat; mert a fiatal tudónek tágulnia kell.

Az oláh irodalom első ifjú korát éli. Dicső-szentmártoni Major Péter erdélyi unitas pap volt az a bogár, aki után elindultak. Ez volt az, aki e század elején az oláhok történetét megírta: Pentru encepitul rumenilor en Dacia „cimen Buda. Egyetemi nyomda. 1812. Bonfiniushól indulva ki, kora tudományosságának eszközeivel állította össze mindazt, amit akkor az oláh történet körébe tartozónak hittek.

Kérdéses könyv a dáciai római hódításról kezdődik, mely az oláh nyelvet Itáliából Erdélybe plántálta, s az oláh nemzet alapját vetette meg. Majd Dácia udvarlás kezdetleges szerepeit kellett bemutatni — mikor az egyik szöke fűrtös picike egy novemberi ködös délután nem ette meg az uzsonnáját, s nekem ajánlotta fel.

Akkor uzsonnáltam először, hogy a szülei háztól megváltam s utoljára az életben. Jaj de szomorú az emléke!

A szöke fűrtös — mert a nevére a hat közzül már nem emlékszem, még akkor este érte lázba esett, másnap már térdig érő sárban téli zöldet kerestem a koporsójára.

Sirattuk mindannyian, de azt nagyon jól tudom, hogy csak a mamának meg nekem kellett a szemünket letörölgetni.

Eltettemük egy kicsi sirba, szépen csendesben.

Másnap az öt leány előszedte a gazdátlan kicsi ruháscskákat, s azokat az apró semmiségeket és mégis kedves dolgokat a miket a lányok olyan gondosan tartogatnak.

Megkezdődött a hagyatéki tárgyalás, de még a leltárt sem vették fel mikor már összevesszük a picit hagyatékon, s még engemet is meg akartak verni az, — uzsonnáért!

— Brrr! kosztos fiu — mégis borzasztó a te sorsod — sugta a hátamon végig futó hideg!

Rögen volt, talán nem is igaz, mondhatja a ki nem próbálta, csak a kosztos fiu ad nekem igazat!

Itthon vagytok kedves fiúk a család tűzhelye körül! Elvezettétek annak minden mézét, minden keserűség nélkül. Pihenjétek, mulassatok, lakjatok jól, szedjétek ifjuságotok kedves rózsáit, mert az ősz újra kezeitekbe adja a vándorbotot, mely az élet útjára visz, s majd egykor célhoz érve, bárha ministerek lennétek is, be kell látnotok, hogy a kosztos fiu — a diák nem a legszerencsétlenebb ember a világon!

De-Bere.

elestét írja meg, amint a tartomány feloszlik, de rómaisága tovább virágzik. Góth-gepid, hunn-avar történetek eseteleése után a magyarokra tér, s itt a már akkor ismert Anonymus szolgált a római-oláh történetekhez kapcsolatot. A nyelv-continuitásán kívül az oláh egyház ősiségének theoriáját, találjuk meg Major könyvében, ki Dáciában római keresztény társadalmat s egyházi szervezetet képzelt s a góthok kereszténységét is az oláhokéval kötötte össze. Szerinte a rumenség térítette a kereszténységre a bolgárokat, kikkel az egyházi életben oly szoros egység jött létre. A könyv a bessenyők, kunok oláh nemzetiségének bizonyításán kívül sok egyéb nyelvészeti felfedezést tartalmaz. Ilyen az oláhok ősrégi latin betűs irodalmi nyelve s ehhez hasonlók.

Major történetírása varázshatással volt rájuk. Kik vagyunk mi? Most hallja először... rómaiak... a nagy császár népe... s a rög, melyet tapodunk, ősi tulajdon. A szép Erdély kéklő hegyei, az Olt-Maros kigyózó ezüst vonala, minden, minden ami körülveszi, róla és őseiről beszél. Kisdod oláh egyházak oldalába épített római sírkövek, a demsusi templom, a begyepesedett omladékok, az eke alól felbukó régiségek, a római pénzek, császárok arcképeivel, melyek mintha beszélnének, oly életteliessé... mind, mind az ősök emléket hirdetnek nekik.

Major kora összeesik a mi Horvát Istvánunk korával. Ez a nemzetiségi kérdés fellobbanásának kora volt Kelet-Európában.

Major könyvét szerte olvassák Erdélyben s az oláh vajdaságokban. A nagy ősök, a dáciai rómaiakra való hivatkozás, a dicsőség és viszontagságokban gazdag mult esetelése megővesztette a nemzetiségi tudatot, de el is kápráztatta az oláh szemét, mely a mult nagyságának fénye mellett, a jelen kicsinyes állapotait, elmaradottságát, baját, nyomorúságát látva: új korszakról álmodozott, melynek hasonlónak kell lennie a régihez. A hajdan regés Dácia lett az ideál, melyről az oláhság irástudói beszélnek. Ekkor jött forgalomba a dákorumán nevezet is, melyet az oláh nyelv megnevezésére a nyelvészet ma is használ.

Tudnivaló pedig, hogy ekkor még fennállott a jobbgyi intézmény Magyarországon, ami ép úgy sújtotta a magyar, tót s más nyelvű paraszt népet, mint az oláhokat, s csak nem rég zajlott le az erdélyi oláh pörlázadás, Hora, Kloska és Kriszán jobbgyok vezérlete alatt, kikben az oláh írók nemzeti martyrokat szerettek látni. A két oláh vajdaság területén pedig az Upsilanti-féle felkelés tartotta ébren a kedélyeket, mely oláhország mostani fejlődésének egyengette útját. E viszonyok összetekelőzése csak növelte a Major-féle história hatását és hitelt.

Alig szükséges említenem, hogy Major történetírásának idejében nem volt még oknyomozó história, a római világról is keveset tudtak s amint tudtak, nem azokkal az eszközökkel, melyekkel ma ismerjük s műveljük a római történetet; a balkáni történeteket pedig éppen nem ismerték akkor Európában. Ami a nyelvészetet illeti, az akkor még nem is volt tudomány. Major még semmit sem tudott az „árja nyelvészetről”, még kevésbbé tudhatott az összehasonlító nyelvészet eszközeivel banni.

Amit Major írt a rómaiságról és oláhságról az akkor épséggel nem ellenkezett a kor tudományos készülttségével. Az oláhság eredete, amint ő megírta, elfogadott tétel volt.

Ámde Major korától jó félszázad választ el bennünket. A magyar irodalom Horvát István iskolájával rég leszámolt. És az oláh történetírás még mindig nem mozdult ki a helyéből. Az oláh történetírás volna hivatva arra, hogy a rendelkezésre álló eszközökkel kutassa a nemzet s a nyelv történetét, hogy kritikai szemmel vizsgálgassa a Major-féle tanokat, s utána járjon annak, mennyire egyeztethetők össze azok a haladó tudomány eredményeivel?

De az oláh irodalom még nem jutott eddig. A mai oláh irodalom nem a tudomány, de a vallások, a hitkértékével kell mérnünk. A Major-féle tanok dogmákká lettek. Az ősiségi tan egy álmodozó irodalom hozott létre, melynek személelé rőzsás fátyolt vont nemzetiségi érzés. Költészet és tudomány él a szép álmokban. Nem lát s nem is akar látni mást. Minden oláh költő, történettudós és szónok Romáról és Trajáusról énekel, ír és beszél nemzetének. Erdély rómaisága, a nemzet ősisége csak a themák, melyekbe a költő merül, s a színek gazdagságával festi ki azt a világot, melynek fénye, mint égető nap sugarai áldoznak le a láthatáron, míg azon innen az utód, csak elveszett nagyságának romjait siratja.

Valóban, irigylésre méltó gondolatvilág, melyben az oláhköltészet él. Mily bősége a képeknek, milyen mámore az érzéseknek, mely egy Alessandri, Vulcan, Haralambu, Grandea lelkét eltölti, midőn

kobzán mélabus, majd lelkesült, a fájdalomtól szakgatott s a megbántott önértzet rezgő hangján énekel régi dicsőségről, mesebeli harcokról, képzelte szenvedésekről.

Vulcan József, a magyarországi oláhok egyik költője megénekli Trajánt, ki 18 század előtt nemzetének mai földét megszerezte.

Marginean a török-orosz háború idején, midőn Románia hadereje mozgalomba vonatott, a magyar területek oláhságát, mely a nemzeti harctól távol állt, Trajánra emlékezteti.

Macedonschi éj idején, mikor a hold feljő, a völgyen jár, melyet Trajánus valónai öveznek, s mintegy varázstűsre az árnyak hosszú sora támad, sötét szemekkel... mindannyi ősrómai typus! s hang nélküli nyelven szólnak a költővel, ki megéri az ősök siri beszédét: Te vagy a mi utódunk, te! Te vagy a mi árnyunk árnya! Te a sötét éjben egy pont... Te vagy a mi utódunk, te!

Alessandri „A római előrs” című költeményében a népvándorlások viszontagságait énekel meg, melyből a dáciai római utódok győzelmesen válnak ki. Dárdájára támaszkodva áll a római előrs. Jön egy sas s menekülésre inti őt. Jön az ár — hunnok, góthok, gepidák, longobárdok. Eredj menekülj, fuss, vagy elveszesz! Én fussak? felel az előrs. Soha, soha! s megküzd mindannyival. S ő áll s örökre áll, mert ő Róma előrsre a Keleten...

Densusanu pedig egész hőskölteményt ír több énekben „Negriada” cím alatt, melyet „epopeia nationala”-nak nevez, aminek tartalmát természetesen Dácia meghódítása, az oláhok középkori története az új vajdaságok megalakulása, tehát a szakadatlan continuitás eszméje képezi.

(Vége köv.)

Ingatlan birtok változások.

A sz. somlyói kir. bíróság területén. Dr. Kardos Albert szentesi lakos örökölte Kac Sámuel kárásteltki összes birtokait; — Hatzel Florán megvette dr. Kardos Albert kárásteltki összes birtokait 400 frtért; — Cukkerman Béni megvette Koszta Floráné lomperti 5 db. szántóját 58 frtért; — Fazakas Mártonné id. Csorvási Péterné nagyfalusú 2 db. szántóját 10 frtért; — ifj. Kádár Ferenc id. Kádár Ferenc nagyfalusú összes birtokait 380 frtért; — Botofán Ilé luj Tógyer Koska Péter, Tógyeri perji összes birtokait 100 frtért; — Bonce Mitru Bonce Irimia tuszai erdejét 50 frtért; — Dénes Gy. György Szabó István varsolci szántóját 70 frtért.

A zilahi kir. járásbíróság területén: Kukulján Juon luj Szimeon megvette Kukulján Todor pőnai összes ingatlanait 40 frtért; — Lakatos Gergely és neje Csi zár Lajos moesolyai összes ingatlanait 48 frtért; — Balog Ferenc Szőlősi Mária moesolyai kasszálóját 8 frtért; Csizmadia András megvette P. Ábrahám Gábor zilahi szántó és kaszálót 2200 frtért; — a p.-rajtoli g. kath. egyház ajándékba kapta Szimák János zilahi szántót s rétjeit; — Schvare Sámuel megvette Toth Floare és Mária ököritől szántóját 25 frtért; Dáskál Anna Nagy Sándor, Eszter, Erzsébet és József kis dobai szántóját 50 frtért; — Nagy Károly Kis Lajos kis-dobai szántóját 50 frtért; — Kiss Lajos és neje Nagy Károly kis-dobai belsőségét 40 frtért; — Csapó K. Lajos Nagy Károly kis-dobai belsőségét 40 frtért; — Csizmadia József szabó Antal zila i ingatlanait 775 frtért; — Papp Gavrilla Argelyán Mátyás göresóni összes ingatlanait 16 frtért.

A zsiói kir. járásbíróság területén: Vencel István farkasmezői lakos megvette Chán Juon luj Demján dahjoni lakos solymosi erdőiletményét 35 frtért.

A szilágy-csehi kir. járásbíróság területén: gróf Butkán Gergely megvette Jeleser Lázár és társa nbukki erdejét 9700 frtért; Rob On luj Gligorás Rob Floare kecskesfalvi lakos szántóját 40 frtért; Filep Flora m.-keszi lakos Molnár Miklós és neje decházi szántóját 40 frtért; Petrik Nél és neje Binkos Vaszalika a Léki örményesi összes birtokait 60 frtért; Guz Kosztánte ajándékba kapta Guz Katalina alsó szilágyi ös-zes birtokait; Ravasz Vaszalika megvette Pintye Mária, Onue, Tógyer, Mihály h.-györtelki 1 db. szántóját 40 frtért; Szén Fetene, Szén Mihály György hadadi 1 db. szántóját 19 frtért; Marosán Kelemen örökölte Marosán Vána n.-monnyifalusi ingatlanait; Balog János és Mária örökölték Balog Mária hadadi ingatlanait; Moni Imre, Erzsébet, Imre, Gyula és András kiskornak örökölték Horváth Vilma Moni Gyuláné zilahi házát, sz.-csehi és sz.-szegi ingatlanait; ifj. Mihály József és neje megvette ifj. Szabó András szecsi belsőségét 95 frtért; Bányai Gergely, Bányai Pál menyőit erdejét 50 frtért; Fogas Abraham Vele Vaszalika l. Tógyer égerháti 1 db. szántóját 100 frtért; Cap Györgye a Vaszalika Vánka Györgye a Vaszalika nyirmonai erdőlegetjét 16 frtért; Cap Györgye a Vaszalika Lung Onue nyirmonai erdő-legető illetményét 3 frtért; Cap Stefan l. Tógyer és Cap Georgin Puró Tógyer f.-szilágyi lakos 1 db. szántójának fele részét 20 frtért; Hoffman Dávid Nepotyán Juon Pyésfalvi 1 db. szántóját 300 frtért.

Különfelék.

— Kinevezés és áthelyezés. Mihályi Sándor zilahi kir. törvényszéki joggyakornok az orsvoi kir. járásbírósághoz aljegyzővé, — Halnagyi Kálmán végzett joghallgató a szilágy-somlyói kir. járásbírósághoz joggyakornokká neveztetett ki, — Dénes Ádám joggyakornok pedig a sz.-somlyói kir. járásbíróságtól a zsiói kir. járásbírósághoz áthelyeztetett.

— Haynald Lajos, hibornok-éresk f. hó 5-én meghalt. Ez a szomorú hír nem rótt váratlanul. Napok óta vívódott a halállal szívós fizikuma, míg leróttu adóját a természetnek. Fényes életpályáját, melyen a dicsőség sugaraiból és a martyr töviskoronájából egyaránt kijutott része, most másfél éve, papi jubileuma alkalmával bőven ismertette a napisajtó. Kiváló érdemeit egyháza, hazája és embertársai körül ismeri az országban mindenki. Tudományát a távoli nyugot legkiválóbb szellemei is elismerték s a hol Haynald valaha megfordult, rokonszenvet és tiszteletet ébresztett a magyar név s a magyar klérus iránt. Egyházmegyéjében a kulturának ő volt első zászlóvivője, iskolákra és templomokra milliókat költött s a tudomány és művészet minden ága Maecenast talált benne. Hogy politikai és egyházi működése mellett az érseki uradalom ügyeit se hanyagolta el, bizonyítják ez uradalom folyton növekedő jóvédelmei.

— Közgylülés. sz.-somlyó város képvisellete a mai napon rendkívüli közgyűlést tart. (Tárgyai 1) A nmlgu kereskedelemügyi m. k. minster urnak f. évi 32,332 sz. a rendelete Kémer nagyközség részére országos vásár engedélyezése iránt. 2) A nmlgu belügyminister ur f. évi 35,702 sz. a rendelete a város részére fogyasztási illeték szedhetése iránt, ezzel kapcsolatosan Klein Ferenc és Adler Jónás regalebérletk nyilatkozata. 3) Szilágyvármegye köztörvényhatósági közgyűlésének a zicimál közmunka tárgyában f. évi 210 számú határozata. 4) Ugyanannak a kisdodovoda vagyonának a város által átvétele iránt 409—891. sz. a. határozata. 5) Ugyanannak Sz.-Somlyó város 1889. évi zárszámadása megvizsgálása tárgyában 269—891. sz. a. határozata. 6) Ugyanannak f. évi 361 sz. a. határozata a városi szegényalap megvizsgálásáról. 7) Vármegyei alispán ur f. évi 769 sz. a. intézkedése Sarinaság nagyközség részére heti és országos vásárok engedélyezése tárgyában. 8) A zilahi kir. törvényszék f. évi 2901 sz. a. végzése az italnérsai jog kártalanítása tárgyában. 6) Beszterce-bánya sz. kir. város átirata a vármegyénkben a közigazgatás és az önkormányzat rendezéséről szóló törvényjavaslat vissza utasítására iránt. 10) A bécsi magyar egyelet felhívása az egyletbe lépés iránt. 11) A közséji iskolaszék átirata 1537 frt. iskolai alapnak a város általi helyre állítása iránt. 12) Fülöp Antal és Mihály kérelme a lejárt regale bérletk biztosítékául ingatlanaira bekeblezett zálogjog törlése iránt. 13) Bizottsági jelentés a városi összes pénztárak megvizsgálásáról. 14) Somogyi Kálmán képviselő jelentése az állandó választmányi és közséji iskolaszéki tagságróli lemondása iránt.

— Hivatalfőnök. Az építészeti hivatalnak nem régiben kinevezet főnöke Zoltán Győző lemondása elfogadtatván, a hivatal vezetésével újabb intézkedésig Péchy Zsigmond bízott meg.

— Maghivó. A sz. somlyói polgári ifjuság a helybeli polgári olvasó-egylet javára folyó 1891. évi július hó 12-én, a „Malomerdőben” zártkörű batyus nyári ténavegalmat rendez. Belépti díj személyenként 50 kr. Kezdeté d. e. 5 órakor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hirlapilag nyugtáztatnak. Hídeg ételekről és italokról gondoskodva leend. Jegyek előre válthatók Zipfinger Péter ur cukrászdájában. Kedvezőtlen idő esetén folyó hó 19-én tartatik meg. — Mindazok, kik meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, kéretnek ifj. Nagy Mihály rendező bizottsági tagnál jelentkezni.

* Iparigazolványok. A városi tanács, mint iparhatóság által e hó 2-én tartott ülésből Both Ignácénak az apró marha mézszárlás, — Böhm Ignácénak fűszer és vegyes kereskedelem, — Schvare Simonnak férfi szabó, — Deák Albertnek a gubás ipar önálló gyakorlására iparigazolványok adtak.

* Halálozások. Városunkban a f. év június havában elhaltak: Varga Károly 10 éves, — Elek Róza 1 napos, — Szekeres István 25 éves, — Kászonyi Sándor 46 éves, — Kerezi Károly 6 éves, — Veisz Giza 45 éves, — Brüll Gizella 1 éves, — Kállai Józsefné 37 éves, — Szántó Vince 7 éves, — Oltyán Kosztin 80 éves, — Salamon Dávid 3 éves, — Mészáros Gyula 4 hetes.

— Kőregyző választás. A közelebbi napokban töltötték be választás útján az ördögkúti kőregyzői állomást. A választók bizalma számos jelentkezők s illetve a négy jelölt közül Szántó Károly lapunknak gyakorlatias irányu közigazgatási vezércikkeiről, ismert munkatársát tüntette ki, kit is közfélkiáltással, egyhangulag választottak meg. A választásuoz mi is szerencsekívánatunkkal járulunk.

— Gabona szállítási tilalom. A földm. miniszter a következő körrendeletet intézte az összes hazai gazdasági egyletekhez: Ez év folyamán a m. kir. államvasutak igazgatóságánál tudomásra jutott egy eset, midőn nagy mérvben zsiszikes gabna jött vasúti szállítás folytán közforgalomba. Tekintettel arra, hogy az ily esetek ismétlődésével a vasúti kocsik kőraktárak a zsiszik infectio veszélyének vannak kitéve, a mi által gabnakereskedelmünk érzékeny károkat szenvedhet, szükségesnek találok, hogy a gazdaságközség saját érdekében a megfelelő előzetes óvinté-

kedéseket tegye meg. E célból föl hívom az egyesületet, kérje föl tagjait, hogy magtárai-
kat vegyék szoros vizsgálat alá, s a meny-
nyiben zsiszik infectiót találnak, a magtára-
kat a következő módon desinfectiálják. A zsi-
szikes raktárak gondosan kiséprendők és
szellőztetendők, a falak karbolsavas mésszel
meszelendők be. A repedések gyöngö (1:
1000) szublimát oldattal bekenendők, a fa-
részekben ennyivel kevert fűrészporral falrö-
szekben pedig gipszporral tömendő be.
Szükséges végül, hogy az ily magtárakba
egy ideig a gabona ne raktároztassék. Ezen
ővintézkedéseknek szigorú fogantatását
mindenütt, a hol szükségesek a gazda kö-
zönségnek annyival is inkább figyelmébe
kell ajánlanom, mert ha nagyobb mérvben
zsiszikes gabonának közforgalomba hozatala
tudomásomra jut, a kereskedelemügyi mi-
niszter urrel egyetértőleg intézkedni fogok
az iránt, hogy az illető mulasztó birtokos
gabonájának vasúti szállítása
teljesen eltiltassék. E tilalom illetve
korlátozás esetleg az egész vidékre
is kiterjeszthető leendő.

— **Méhészeti előadások.** Kerkes József
kir. tanfelügyelő a járási szolgabíróságok
utján felhívja a járási tünitők és méhészet
iránt érdeklődők figyelmét arra, hogy V.
Nagy Zsigmond méhészeti vándortanító
előadásait július hónap a következő helye-
ken és sorrendben fogja megtartani: július
10-én d. u. 3 órakor Zsibón, — 11-én d. e.
8 ó. Deésbázán, — 12-én d. e. 10 ó. Vér-
völgyön, — 13-án d. e. 8 ó. Erkenen, —
14-én d. e. 8 ó. Hadadon, — 15-én d. e. 8 ó.
Bogdándon, — 16-án d. e. 8 ó. Sámsonban,
— 17-én d. e. 8 ó. Ballán, — 18-án d. e.
8 ó. N. Dobán, — 19-én d. e. 10 ó. Sz.
Főkeresztúr, — 20-án d. e. 8 ó. Panithon,
— 21-én d. e. 8 ó. Varsolcon, — 22-én d.
e. 8 ó. Peresében, — 23—24-én d. e. 8
órákor Sz.-Somlyón.

* **A városi árvaszék ügyforgalma** az
1891. évi I. feléről. Sz.-Somlyó város árva-
székénél az 1890. év II-ik félév végével
gyámság alatt maradt 218, — az 1891. év
I-ső felében gyámság alá került 19, össze-
sen 237. Ebből felszabadult teljeskorúság
következtében 5, nagykorúsítás által 2 férj-
hezmenetellel 1, összesen 8. Az 1891. év
I-ső félév végével gyámság alatt maradt
229, gondnokság alatt 1. — Ügydarab be-
érkezett az 1890. évről 2 db, hátralékkal
együtt 188, ebből elintéztetett 166, hátra-
lékban maradt 22. — Az 1890. év végével
kezelés alatt maradt 5194 frt 34 kr, a f. év
I-ső felében befolyt 429 frt 55 kr, összesen
5623 frt 89 kr, — ebből kiadatott 213 frt
08 kr, — kezelés alatt maradt 5410 frt
81 kr.

— **Jégkár becslések.** Vidékünkön betek-
kel előttr bejelentett jégkárak a biztosító
társulatok által még nem vétettek föl, — a
miből az következhetik, hogy az aratás kü-
szöbön léte miatt kénytelen lesz a biztosító
fél jégverte gabonájának egy részét arat-
lanul hagyni. Avagy a becsléssel való kése-
delmezés nem szándékosan történt-e, hogy
a kényszerhelyzetbe hozott károksultak keve-
sebbel is megelégedjenek? Hátha az fog
emez eljárásnak következtése lenni, hogy a
biztosítással egy sem nagyon rokonszenvező
népünk attól még jobban elidegenedik a jó-
vőre még kevesebben lesznek lefűzhető biz-
tosító felek?

— **Gyászhir.** Következő gyászjelentést
vettük: Mélyen szomorodott szívvel jelentik
alulírottak a saját és rokonaik nevében a
forrón szeretett férj, felejtethetetlen jó apa, fia,
fivér és sógor erdőteleki Szentmáry Lajos
m. kir. 22-iki hovéd-gyalogezredbeli századosnak
f. hó 4-én éjjel 12 órakor, éle-
tének 44-ik, boldog házasságának 4-ik évé-
ben, hosszas szenvedés után szélhűlés követ-
keztében történt gyászos elhunytát. —
A meghaldogult hült tetemei f. hó 5-én
d. u. 5 órakor fognak a rózsá-utcai 10. sz.
házból a róm. kath. anyaszentegyház szer-
tartása szerint a pálya-udvarba kísértetni,
s Septéren (Erdély) örök nyugalomra he-
lyeztetni. Kassa, 1891. évi július hó 5-én.
Béke lebegett drága henvai felett! Öv.
ifj. erdőteleki Szentmáry Lajosné szül. bő-
lóni S. k. Eszter mint neje. Anna és Mariska
mint gyermekei. Öv. id. bölöni Sikó La-
josné szül. Gyulay Eszter mint anyós. bő-
lóni Sikó Kanuth és Lajos mint sógorok.
Öv. id. erdőteleki Szentmáry Lajosné szül.
Ködi Farkas Anna mint anyja, erdőteleki
Szentmáry Dező erdőteleki Szentmáry
Róza férj. Kömis Ernőné mint testvérek. id.
leppendi Bóris Lajosné szül. Ködi Farkas
Mária mint nagynéne. Bérey Ernő mint
sógor.

— **A sikkasztó büntetése.** A zilahi kir.
törvényszék Khon Mór felei körjegyzőt 7
rendbeli sikkasztás vétségeért, 1 rendbeli köz-
okirathamisítás büntetével eszméi bűnhai-
mazatban álló sikkasztás büntetéseért és 10
rendbeli hivatali sikkasztás büntetéseért négy
évi fegyházra s tíz évi hivatalvesztésre s
politikai jogai gyakorlásának felfüggesztésére
ítélte. Az ítélet ellen vildott, védője és a
kir. ügyész is föllebbezték.

— **Az aratás** már vidékünkön is szél-
tében megkezdődött. Sajnos, hogy a győ-
nyörűen telt kalászkok a meg-megújuló esők
következtében aligha bevéltathják a uagyon
jó aratáshoz méltán fűzött szép reményeinket.

— **Országos vásárok.** Szilágyvármegyá-
ban július hónap még négy országos vásár
fog tartatni, éspedig 10-én Zsibón, — 13-án
Krasznán, — 22-én Hadadon, és ugyanak-
kor Szilágy Nagyaluban.

— **Ragadós betegségek.** Nagy-Károly
vidékén a takonykór nagyon elterjedt a ló-
állományban, — a sertések között pedig az
orbanc pusztit, minek következtében a nagy-
károlyi baromvásárok hatóságilag betiltattak.

— **Használhatatlan postabélyegek.** La-
puk kiadója panaszt emelt a nagy-váradi
postafizgatóságnál a hirlap bélyegek hasz-
nallatlansága miatt, de panaszára
sem választ nem kapott, sem az
itteni postahivatalhoz jobb bé-
lyegek nem küldettek. Nem vagyunk
hajlandók elhinni, hogy ezen mizerián ne
lehetett volna már az óta segíteni. Ugyan-
azért, minthogy egy idő óta nem csak a
hirlap bélyegek, de minden fajta bélyegje-
gyek oly komisz ragasztó szerrel vannak
bemázolva, hogy azoknak kezelése az egye-
seknek temérdek idő vesztegetésébe és káro-
sodásába kerül — a hivatalos közegyeknek
pedig kimondhatatlan sokféle kellemetlen-
ségeket okoz: e helyen kérjük a magas
kormányt segítsen a bajon, ha tud.

* **Ügyforgalma Sz.-Somlyó város hatósá-
gának** 1891. évi január hó 1-től június hó
30-ig terjedő időről. Előző ily beérke-
zett 29, elintéztetett mind. — Katonai
ügy beérkezett 170, elintéztetett mind. —
Árvaszéki ügy beadott 186, elint. 164,
hátr. 22. — Közigazgatási ügyek be-
érk. 1631, elint. 1597, folyamatra tetetett
25, hátralék 9. — Adóügy beérkezett
783, elint. 776, folyamatra tetetett 7. —
Pénztári beérk. 255, elint. mind. —
Községi bírósági ügy beérkezett 819, eb-
ből elintéztetett ítélettel 288, egyezséggel
133, beszűntetett 398, hátralék semmi, a
megfelebbezett ügyek száma 86, idegen ha-
tóság megkeresése 9. — Tiszti orvosi
beérk. 172, elint. mind. — Állatorvosi
beérk. 69, elint. mind. — Közrendőri
és katonai beérk. 1280, elint. 1264, fo-
lyamatra tetetett 16. — Kihágási beérk.
38, elint. 36, folyamatra tetetett 2. — Cse-
lédügyi beérk. 36, elint. mind. — To-
loncügy beérk. 35 elint. mind. — Igazo-
lási jegy kiadatott 15. — Iparigazol-
vány kiadatott 16. — Közgűlés tar-
tatott öt, ezeken elintéztetett 43 ügy. —
Tanácsülés tartatott öt, az elintéztett
ügyek száma 57.

— **Pénzhamisítók.** Fogas Jánosnak hív-
ják azon szerencsétlen flótást, a ki mester-
ségére nézve ugyan eszmadia lett volna, de
ezzel meghasonlása jöve, a Fülöp Mihály
gőzmalomnál megüresedett fűtői állomást
töltötte be már mintegy másfél év óta. A
napokban azonban újabb keresetforrás után
nézett és Oláh Mihálynak a mezei munka
idején bezárva hagyott házába és ládájába
alkulcsok segítségével behatolt s onnan 35 frt
készpénzt elemelt. Egy időre el is volt látva
költő pénzzel, de hát Dombi Imre községi
főbíró uram nem azért viseli hivatalát, hogy
az efajta embereket hosszasan engedje pi-
henni babáiraikon. Csendőség közbejöttével
kerestetik az elveszett 35 frt. Nem találta-
tik. Épen ez volt veszedelme a szerencsétlen
eszmadniának, — mert ha a keresett 35 frtot
megtalálják nála, legfeljebb az következék
belőle, hogy a pénzt elveszék, őt pedig ne-
hány hónapra hüvőre teszik. De mivel a
pénz meg nem került, a bíró és csendőrök
tovább kutattak s egészen mást találtak,
mint a mit kerestek t. i. nem pénzt, hanem
pénzesicinaló kis sajtót, melyen a
csiszók 20 krajcárosokat gyártott ónból.
Ezenkívül találtak nála néhány darab egy
forintos tallér — már csaknem egészen kész
— hamisítványokat is, — de az ehez való
préselő készülékét még nem találták meg.
Az ípsét rögtön bekísérték Sz. Somlyóra
a kir. járásbírószághoz s most elmélkedhetik
a valuta kérdés megoldása és az új pénzege-
ség fölött. El se hinnék a tisztelt olvasók,
ha nem nyomtatásban látnák, hogy mind
ez képméren Szilágyvármegyének ezen
nem régiben még jó borairól és nem sokára
megnyitandó baromvásáraitól híres nagy ma-
gyar községében történt.

— **A gazdálkodók b. figyelmébe.** Most
mídon a takarmány-neműek országsherte bő-
ben terentek, különösen pedig a lóhere, lu-
cerna, rétifűben van bő kaszálás, nagyon idő
szerűnek tartjuk a gazdaközönség figyelmét
felhívni a „Hreblay Emil-féle Takarmány-
neműek mesterséges eltaratása“ című műre,
mely gyakorlati útmutatást ad a zöld ló-
here, lucerna, rétifű, csalamádé ugy a ta-
karmánytengeri, a repalével, valamint az ösz-
szes gumós és gyökérfele takarmány-neműek
okszerű eltaratása, besavanyítása, préselése és
sajtolása körül. E mű rövid idő óta a leg-
nagyobb elterjedésnek örvend, mi csak azt
bizonyítja, hogy nincs egyetlen gazda vagy
uradalom, mely e művet ne használhatná.
A mű, mely finom papíron nyomva, több
csinos ábrával díszítve, 124 nagyretű oldalra
terjed megrendelhető utalványon Kassán a
„Gyakorlati mezőgazda“ hetilap szerkesztő-
ségében. Ár 86 kr. Félbör kötésben 1 frt
50 kr.

— Eppen most jelent meg a következő napi-
érdeklő munka: Az ipari munka vásár-
napi szünetelésének törvénye

(1891. XIII. t.-c.) és az arra vonatkozó
végrehajtási rendelet. Összeállította
hártói Szoklay István ügyvéd. Budapest, 1891.
Róz- a Kálmán és neje kiadásában. 44 lap. Ár 20
kr. (Kapható minden hazai könyvkereskedésben és
Budapesten a kiadónál, VIII., Szentkirályi-utca
37. szám.) A vasárnapi szünetre vonatkozólag, a
mindennapi életben legnagyobb jelentőséggel bír
annak ismerete, hogy a kötelező vasárnapi szünet-
lésről mily kivételek állapítottak meg; tehát,
hogy mely ipar- és kereskedelmi üzletekben lesz
szabad vasárnaponként is és hány óráig dolgozni
s árulni? — Ezen kivételeket határozza meg és
szabályozza a kereskedelemügyi s pénzügyi minisz-
ternek július 1-én kelt rendelete. Ezen két rende-
let közöltetik a szüneti törvény mellett — a fent
címetzett munkában — a tárgynak megfelelő magya-
rázattal törvényhozasunknak a vasárnapi munkára
és a munkáskérdésre vonatkozó előbbi rende-
leteivel.

— **Színészet.** Vettük Csóka Sándor
jelenleg Zilahon működő szabadkai szintár-
sulatának színházi műsorát, mely szer-
int előadásra kerül Zilahon, Csütörtökös,
1891. júl. 9-én, Ruzsinszky Ilona
operette coloratur énekesnő és a Litzennayer
nővérek, magán táncosnők fellépésével: „Szép
Galathea“ operette, — nagy ballett, „El-
kényeztetett Férj“ vigjáték. Pénteken,
1891. júl. 10-én, felére leszállított helyárok-
kal népeledásul: „Fenyegerekek“ (Giger-
lik), bohózat. — Szombaton, 1891. júl.
11-én, Pálfi Nina fellépésével, itt először.
„Szegény Jonathán“ legújabb nagy operette:
— **Joggyakornok,** esetleg irnok keres-
tetik a képesítésknek megfelelő fizetés mel-
lett, egy szilágy-somlyói ügyvédi irodába.
Bővebb felvilágosítást nyerhetni a „Szi-
lágy-Somlyó“ szerkesztőségében.

Felhívás előfizetésre a július – decembri félévre.

A „MAGYAR HIRLAP“ első számának meg-
jelensége óta, több mint három hónap mult el.

Hálával ösmerjük el, hogy az ország olvasó-
közönsége lapunkat már megindulásakor a magyar
hirlapirodalom történetében páratlan bizalommal
halmozta el.

Fokozott szellemi és anyagi erőfeszítéssel igye-
keztünk háláinknak kifejezést adni, és ez irányu
törekvésünk jövőben sem fog lankadni.

Politikai irányunk alapjait már első főlhívá-
sunkban kifejeztük.

Ettől, valamint eddig nem tájítottunk, ugy jó-
vőben sem fogunk eltérni. Nem személyeknek, hanem
elveknek fogadtunk hűségeit és ezért tekintet nél-
kül a személek iránt táplált rokonszenvre vagy
elienszenvre, az elvek s nem az egyének szolgálata-
ban állunk. A kormány és egyes tagjai, valamint
a közügyek élén álló férfiak nézetét és tényei föl-
lött véleményünknek igyekeztünk minden mel-
tekintéktől függetlenül kifejezést adni eddig, ezt
fogjuk tenni jövőben is.

A politikai pártok működését teljes tárgyla-
gossággal reprodukáljuk, e működés fölött való
véleményünket nyíltan, világosan kifejezzük; ettől,
valamint meggyőződésünk kifejezésétől sem kel-
lematlanségek, sem fenyegetések által elrettenteni
magunkat nem engedjük.

Támogatjuk a nézetünk szerint helyes törek-
vést bármely oldalról és bárkitől jöjjön; megtá-
madjuk és elítéljük a helytelen, a pártokról és
személyekre való tekintet nélküli.

A szabadelvű irányzat szóban és tettben a mi
lapunkban visszhangra talál; ennek az irányzatnak
a meghamisítása a retrograd és reakcionárius törek-
vés az, a mivel szembeállunk és küzdeni fogunk.

Lapunk: a 67-diki kiegyezés, államunk fej-
lődését tradícióink nemzeti szokásaink figyelembe
vétele mellett a szabadelvű reformok után akarjuk
előmozdítani.

A „MAGYAR HIRLAP“, a mint eddig volt,
a jövőben is az eddigighez hasonlóan gazdag tar-
talmu napilap lesz.

Tárcarovatunk csupán egyetlen elvnek
hódol, hogy okos, érdekes, modern cikkeket adjon
közre, bár ha fáradság vagy utánjárás árán szerzi
meg azokat. A jeles írók dolgozatait abban a fi-
gyelemben részesíti, a mely azoknak első sorban
kompetál, de névtelen, kezdő írók munkáit is közre
adjuk, ha azok egy vagy más tekintetben figye-
lemreméltó vonásokkal díszelkedhetnek. Ugy a no-
vellisztikus tárcákat, mint az ugynevezett kontem-
pláló, elméldkő cikkeket egyaránt szívesen kultí-
váljuk, ha elmések, érdekesek, elevenek s nem el-
lenkeznek azzal a diszkrécióval, melyet egy csa-
lád számára készült újságnak soha sem szabad szem
elől tévesztenie.

Apró cikkeiben a MAGYAR HIRLAP
könnved, fűrgé tollal dolgoz föl minden aktuális
oszméket és eseményeket, melyek ez idő szerint az
ország és világ különböző elméit foglalkoztatják.

Ujdonsági rovata minden magyaror-
szági hirlap közt a legdusabb s nincs egyetlen
olyan száma, mely egész halmazát ne közölne a
legfrissebb, legeredetibb híreknek, melyeknek egy
részét csupán a MAGYAR HIRLAP-ból tudhatja
meg azon a napon a közönség. Bár minden neve-
zetesebb városban, sőt minden népesebb községben
van külön levelezők; ujdonság pályázatunk révén
naponként tömegesen érkeznek hozzánk önkéntes
levelezőink tulajdonsái.

Apró rovatainkat, a színházaknak, a törvény-
széknek, a fővárosnak szenteltek mind szakavatott,
rég, tapasztalt újságírók szerkesztik, kik gyorsan
és részletesen ismertetik meg lapunkban mindazt,
a mi a közönséget érdekelheti.

Szerkesztői üzenetek című rovatunk
kedveltségét fényesen bizonyítja, ama roppant
számu levelek, melyek szerkesztőségünk asztalain
naponként összegyűlenek. Olvasóink a „MA-
GYAR HIRLAP“ minden lehető alkalommal szívesen
áll e rovatban rendelkezésre; a beküldött
munkákat lelkiismeretesen megbírálja, vitás vagy
nehezebben eldönthető kérdésekben tanácsot ad, s
némi könnyebben pertraktálható társadalmi problé-
mákat a kellő élénkséggel beszél meg. Ezek a
szerkesztői üzenetek képezik ama láthatatlan kap-
csot, mely a „MAGYAR HIRLAP“-ot az olvasó
közönséggel összeköti.

A Magyar Hirlap következő pályázatokat tüzte
ki, melyekkel a széplitteratúra némely ágán tehet-
ségehez képest lendíteni akar. Így novellára

100 darab aranyat,

40 darab aranyat,

és egy eredeti ajdonságra
10 darab aranyat,

tüzött ki jutalmul.

Ez az utóbbi pályadíj állandó és min-
den hó 20. napján okvetlenül kiadatik annak, a

ki legjobb, legérdekesebb ujdonságot bocsátotta a
hirlap rendelkezésére.

A „MAGYAR HIRLAP“ rendes tartalmán ki-
vül hetenkint három mellékletet ad olva-
sóinak. Mind-n vasárnapon

mezőgazdasági mellékletet,
minden kedden

irodalmi mellékletet,
és minden esütőrtökön

tanügyi mellékletet.

E mellékletet a legkiválóbb szakértők szerkesztik.
A „MAGYAR HIRLAP“ minden előfizetője —
legyen az bár régi vagy olyan, a ki most lép be az
előfizetők sorába — ingyen és egész ter-
jedelmében megkapja főmunkatársunk,

Mikszáth Kálmán
Galamb a kalitkában
című hosszabb bebeszélését.

A MAGYAR HIRLAP szerkesztőségének belső
tagjai következők:

Abonyi Árpád, Ambrus Zoltán, Báttaszéky La-
jos, Fenyő Sándor (h. szerkesztő), Furedi Mór,
György Endre, Horváth Gyula (felelős szerkesztő),
Imrey Ferenc, Janovics Pál, Kálnoki Izor, Köhn
Dávid, Kürthy Emil, Márkus Miksa, Mikszáth Kál-
mán (főmunkatárs), Szabó Endre, Szana Tamás,
Szemere Artlla, Szemere Huba, Szeredai-Sváib Leó,
Szomaházi István, Zilahi Kiss Béla.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A MAGYAR HIRLAP-ra:

Egész évre	14 frt — kr.
Hat óra	7 „ — „
Három óra	3 „ 50 „
Két óra	2 „ 40 „
Egy óra	1 „ 20 „

A „Hét“ című szépirodalmi hetilappal együtt:
egész évre 20 frt, frt félévre 10 frt, negyedévre
5 frt.

Júliustól kezdve lapunk előfizetői kedvezmé-
nyes áron rendelhetik meg az „Üstökös“ humorisz-
tikus heti lapot is, t. i. a „Magyar Hirlapot“ és
az „Üstökös“ együtt egész évre (22 frt helyett)
20 frtért, félévre 10 frtért, negyedévre 5 frtért.

Mídon ama t. olvasóinkat, kiknek előfizete-
sük június 30-án lejár, az előfizetés megújítására
tiszteltetlül fölkerjük, egyuttal értesítjük, hogy a
nyári idény alatt azoknak, kik fürdön, nyaralóhe-
lyen tartózkodnak, szívesen új címükre küldjük a
lapot és csak arra kérjük, hogy minden lakásvál-
toztatásukat előzetesen tudassák velünk.

A fővárosban és a szomszéd nyaralóhelyeken
a MAGYAR HIRLAP már korán reggel kapható.

Egyes szám ára 4 kr.
A MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala.
Budapest, Gránátos-utca 16.

Mutatványszám-inkat néhány napig szíves meg-
tekintés végett becses címére külön címszalag alatt
ingyen küldjük, melyek elfogadására tiszteltetlül
kérjük.

Közzgazdaság.

1891 július hó 3-án tartott heti vá-
sár forgalmi kimutatása

H e k t o l i t e r	Közép ár osztr. ért.	
	frt	kr.
Tiszta buza	—	6 90
Kétszeres	—	5 70
Rozs	—	5 30
Kukorica	—	5 70
Zab	—	2 80
Burgonya	—	3 —
Száz klgramm szalonna	56	—
Egy „ „	—	60
Egy „ „ marhahus	—	40
Egy „ „ disznóhus	—	44
Egy „ „ juhhus	—	28
Száz „ „ só	8	24
Egy „ „ só	—	91/2
Száz „ „ széna	4	—
„ „ szalma	1	80
Négy köbm. tűzfia kemény	5	—
„ „ „ „ puha	4	—
Egy liter szesz 36 foku	—	36
„ „ borsó	—	22
„ „ lenese	—	24
„ „ paszuly	—	09
„ „ kása	—	18

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
BÖLÖNI SÁNDOR.

Pályázati hirdetés.

A „Krasznamegyei takarékpénztár“
nál Szilágy-Somlyón következő állo-
mások betöltendők:

1) Könyvvizetők állomás 1500 frt
évi fizetéssel, — (1000 frt biztosíték
letétele mellett.)

2) Pénztári állomás 1000 frt évi
fizetéssel, — (2000 frt biztosíték le-
tétéle mellett.)

3) Titkári állomás 700 frt évi
fizetés mellett.

4) Kér ügyvédi állomás 50 frt évi
tiszteltetdíj és a bíróság megállapított
költségek mellett.

5) Gyakornoki állomás 300 frt évi
fizetés mellett.

A kellően felszerelt kérvények az
alólirt igazgatóságnál 3 hét alatt be-
nyújtandók.

Szilágy-Somlyó 1891 július hó 9.

Krasznamegyei takarékpénztár-
egyesület Sz. Somlyón.

